

MemoriiJurnale

Cristian Pepino s-a născut pe 29 octombrie 1950 la București. A frecventat Liceul Lazăr. A absolvit Secția regie a IATC București, avându-i ca profesori pe Mihai Dimiu, David Esrig, Radu Penciu-lescu. Ca regizor, s-a dedicat teatrului de animație, realizând până în prezent peste 120 de spectacole, marea lor majoritate cu colaborarea soției sale, scenografa Cristina Pepino (1951–2013). Multe dintre spectacolele pe care le-a regizat au fost distinse cu premii internaționale: 1981 – Marele Premiu la Festivalul Internațional PIF de la Zagreb pentru spectacolul *Metamorfoze* după Ovidius, Teatrul de Păpuși din Constanța; 1982 – Premiul special al juriului la Festivalul PIF pentru *Sânziana și Pepelea*, Teatrul de Păpuși din Galați; 2001 – Premiul de creație la Festivalul PIF pentru *Adunarea păsărilor*, Teatrul Țandărică; 2008 – Premiul pentru regie la Festivalul Mondial de la Praga pentru *Candid*, Teatrul Țandărică; 2010 – Premiul de regie și Premiul de excelență pentru cel mai bun spectacol de teatru de păpuși la Festivalul Golden Magnolia de la Shanghai pentru spectacolul *Pinocchio*, Teatrul Colibri, Craiova. Alte premii și distincții: 2000 – Premiul pentru întreaga activitate, Festivalul Gulliver, Galați; 2002 – Ordinul pentru Merit în grad de Cavaler; 2003 – Premiul de excelență pentru întreaga activitate conferit de Ministerul Culturii; 2004 – Premiul special UNITER pentru teatru de păpuși; 2009 – doctor honoris causa al Universității de Arte din Târgu Mureș. În 1990 a devenit profesor la Secția de teatru de păpuși a Academiei de Teatru și Film (azi UNATC) din București.

A publicat: *Automate, idoli, păpuși*, Editura Alma și Festivalul Gulliver, Galați, 1998; la UNATC Press, București: *Tehnica teatrului de animație*, 2005; *Tehnologii digitale în spectacolul de animație*, 2005; *Introducere în grafica și animația 3D*, 2006; *De la video la virtual – imaginea în spectacolul contemporan și Regia spectacolului de animație*, 2007; *Istoria secretă a păpușilor. Teatrul de animație și sacrul. Eseuri*, 2014.

CRISTIAN PEPINO

*Cartea de la
Vama Veche*

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Oana Bârna
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Ioana Vilcu
D'TP: Emilia Ionașcu, Dan Dulgheru

Tipărit la Artprint

Fotografiile din acest volum care nu poartă mențiune referitoare
la fotograf provin din arhiva lui Decebal Scriba.

© HUMANITAS, 2015

ISBN 978-973-50-4869-3
Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României.

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

*Sunt mândru că sunt biped.
Prietenii știu de ce.*

Cuvânt înainte
(se poate trece peste el)

Aveți în față o carte fără pretenții. O carte de vacanță, cum s-ar spune, sau de citit în tren. S-au strâns de-a lungul anilor tot felul de amintiri haioase de la mare, pe care le-am povestit prietenilor mei mai tineri sau mai bătrâni. Mulți dintre ei mi-au zis să le adun într-o carte. Am ezitat, în primul rând pentru că nu știam dacă pot să intereseze pe cineva. Până la urmă le-am pus pe hârtie.

Sper să vă amuze aceste istorioare. Pe unele le-am scris când era câte un prieten supărat – și i le-am trimis pe e-mail. Prietenii mi-au răspuns că au râs când le-au citit și mi-au cerut să le mai trimit. Așa a crescut cartea.

Nu e o carte nostalgică. Dar ce se întâmpla pe-atunci la Doimai sau la Vama Veche probabil că nu se mai poate întâmpla acum, iar cei care au fost pe-acolo și nu mai sunt printre noi... ei bine, nu mai sunt și gata. Eram niște tineri născuți în jurul anului 1950 care au avut șansa să fie contemporani cu artiști și personalități culturale de la care au putut învăța. Am apucat câțiva ani de relativă libertate între 1965 și „Tezele din iulie“ 1971, o perioadă foarte bună, în care au apărut multe cărți valoroase, românești și străine, în care se făceau creații extraordinare în teatru, în artele plastice etc. Cenzura încă nu se manifesta atât de agresiv. Aveam

iluzia libertății – până când, încet-încet, am început s-o încasăm.

Ca să fiu cinstit, noi, tinerii aceia, eram cam snobi, dar eu cred că snobii ajută arta să evolueze, în primul rând pentru că sunt consumatori de artă, umplu sălile de spectacol și trebuie să fie întotdeauna foarte bine informați. Pentru noi, snobii acelor ani, era de rușine să nu fi citit o carte imediat ce apărea, și se tipăreau foarte multe cărți importante în perioada aceea. Dacă cineva pomenea despre un autor într-o seară, la o șuetă, și eu nu știam nimic despre autorul cu pricina, mergeam repede la bibliotecă a doua zi și-i citeam cartea; sau mergeam chiar în noaptea aceea la prietenul meu Dimi Simon (care nu prea împrumuta cărți) și-l rugam să-mi dea totuși cartea măcar până a doua zi, ca să nu mă fac de râs neștiind despre ce-i vorba. Și a doua zi, cheun de oboseală, i-o aduceam înapoi, iar el, pentru că nu mă credea că am citit-o pe toată, mă verifica punându-mi întrebări...

Era greu să fii snob pe vremea aia. Acum te uiți pe Google și te informezi imediat. Și apoi, acum e mai simplu, lista de cărți e mult mai scurtă, dacă i-ai citit pe Coelho și pe Houellebecq pare să fie suficient, ești considerat un om cult. Iar dacă l-ai citit și pe Patapievici ești de-a dreptul erudit.

În vremurile acelea însă, trebuia să faci mereu eforturi ca să nu devii ținta ironiilor celor din jur. Scriitorul Sen Alexandru ne povestea odată că, în grupul lui de amici, una dintre distracțiile favorite era, când printre ei apărea un nou-venit, să-l pună la încercare vorbind despre cărți inexistente, scrise de autori imaginari. Numeau asta „călărirea prostului“. Câte unul dintre intruși se lăsa păcălit și afirma că și el citise cartea respectivă și că-i plăcea autorul la nebunie – spre amuzamentul tuturor. Odată s-a întâmplat ca o victimă a acestui joc, la sfârșit, după ce i-au spus că de fapt

cartea despre care vorbiseră nu există, să nu creadă în ruptul capului că totul a fost o glumă; a zis că se duce a doua zi la bibliotecă să verifice. Culmea e s-o fi și găsit...

Orice snob care își repecta statutul trebuia să meargă la Doimai (Două Mai, sau Doi Mai, sau 2 Mai, dar mie îmi place să scriu Doimai), era foarte șic asta, numai mitocanii își petreceau vacanțele în stațiuni. Dar ne plăcea cu adevărat la Doimai, ne simțeam liberi, departe de societatea vremii aceleia. De fapt, intram într-o altă societate, paralelă, și pentru noi ea era lumea adevărată.

Sper că nu voi supăra pe cineva cu cele scrise aici. Toți cei pomeniți în carte îmi sunt foarte dragi, n-am vorbit despre oamenii care nu mi-au plăcut și nici n-am spus lucruri stânjenitoare despre nimeni, sau cel puțin așa cred.

Le mulțumesc Ioanei M., lui Nicu A. și lui Dimi Simon, care au citit o parte din istorioarele mele de la mare și m-au încurajat să scriu în continuare. Îi sunt recunoscător lui Decebal Scriba, cel care m-a ajutat cu generozitate, în final, să dau o înfățișare mai atrăgătoare acestei cărți.

C.P.

București, mai 2015

Pe vremea aceea

De ce *Cartea de la Vama Veche*? Pentru că acolo am început-o. Și pentru că titlul ăsta poate stârni interesul multora – pe care sper să nu-i dezamăgesc. Unii ar putea spune și că e un titlu „mai comercial“ ca altele. Vama Veche este acum un mare „brand“, deși nimeni nu pare de fapt să știe ce reprezintă și ce fel de marfă e.

Pentru boșorogii de vârsta mea, este ceva iremediabil pierdut. Eheee... cum era pe vremuri Vama Veche... Cum să fie? Un loc părăsit, uitat de lume, la marginea societății, că de aceea mergeam acolo noi, tinerii de atunci, ca să ne simțim liberi. Cum fac și tinerii de acum.

Și de fapt, întâi a fost „la Doimai“, pe urmă a fost „la Vama“. Dintre adolescenții care mergeau acolo prin 1965–’68, cred că cei mai mulți erau de la Liceul Lazăr și de la Liceul Tonitza, cei mai snobi și cei mai răsfățați. Eu făceam parte din două găști, cea a lăzăriștilor, care locuiau majoritatea în Cotroceni (Dan Mastacan, Tony Petrașincu, Toșa Brătescu, Mary Dârlău, surorile Caffè și mulți alții), și gașca de la Foișorul de Foc, numită așa pentru că mai toți stăteau prin zona aia (Silviu Purcărete, Antonio Albici, Mihaela Marinescu, Ioana Crăciunescu, Puck Bârna, Dimi Simon...).

Era foarte *trendy* să mergi la Doimai...

Doimai era pe atunci un loc în care nu veneau „groharii“, cum le zicea prietenul meu Puck Bârna, care categorisea oamenii în „normali“ (ca noi, tinerii, deși, la drept vorbind, noi nu eram deloc normali pentru societatea de atunci, sau ca aceia mai în vârstă decât noi, dar care gândeau la fel ca noi) și „grohari“. Ultimii, de obicei sindicalişti, mergeau la Mamaia sau la Eforie și erau niște burtoși transpirați care își cărau pe plajă – domnii – damigenele de țuică, doamnele – capoatele de atlas lucios cu flori colorate strident, bigudiurile, cremele și uleiurile urât mirositoare cu care se ungeau pe faldurile de grăsime și pe guși, copiii, burtoși și ei – colacii de plastic de forma unei rățuște cu gaură în centru și instrumentele de făcut gălăgie: zornăitoare, țiuitoare, trompeți, în funcție de vârstă. În general, de cum ajungeau pe plajă, groharii începeau să urle ca apucații. Apoi se ungeau cu o mângă neagră pe care vânzătorii volanți o vindeau drept nămol terapeutic de la Techirghiol, deși eu cred că era de fapt noroi amestecat cu funingine, l-am și văzut pe unul preparând chestia asta într-o băltoacă. Așa, unși cu nămol, groharii erau încă și mai urâți și mai fioroși. Cred că „tratamentul“ lor nu avea alt efect decât să sperie lumea, precum tatuajele de război ale războinicilor africani. Doamnele grohărițe arătau ca niște salamuri sau parizere de pe vremuri (ehi, unde-i parizerul de altădată, legat cu sforicele din loc în loc?). Da, așa erau și cucoanele cu costumele alea de plajă din materiale plastice în culori dezgustătoare, care le sugrumau pe ici, pe colo trupurile. Între noi și grohari nu se putea stabili nici o comunicare și, din fericire, pe vremea aceea, groharii nu mergeau nici la Doimai, nici la Vama Veche.

Mai nasol era cu „iftozii“. După clasificarea lui Puck, iftodele era în general un om cu studii superioare, putea fi absolvent de Politehnică, de ASE etc., era mai suplu decât

groharul și avea capacitatea cameleonică de a-și schimba comportamentul și costumația în funcție de mediu. Spre deosebire de grohari, iftozii nu erau niciodată agresivi. Aspirau să fie ca noi, hipioții nebuni, dar mai păstrau câte un element de îmbrăcăminte care să-i deosebească, la o adică, de noi. Iftocele râdea la orice glumă de-a noastră, deși se vedea pe fața lui că n-o înțelege, iftocele fiind prin definiție tâmpit. Și, ca să fie sigur că nu-i scapă nici o poantă, iftocele rânjea tot timpul (nu-mi dau seama cum de nu obosea). Se străduia să aibă aerul că „sunt și eu de-ai voștri“ și puteam face mișto oricât de mult de el, pentru că nu se prindea. Era de fapt un personaj tragic, căci aspira să fie ceea ce nu putea în nici un caz fi.

Dacă groharii nu veneau niciodată la Doimai sau la Vama Veche pe vremea aia, iftozii mai apăreau din când în când, dar nu erau personaje tipice. În general noi ne foloseam de ei ca să obținem tratații sub formă de băutură... Nu știu de ce, erau în stare să cheltuiască foarte mult ca să asculte tâmpeniile pe care le ziceam. Întotdeauna mi-a fost milă de iftozi, însă, ca să fiu sincer, le-am acceptat cu complezență compania și tratația. Mai ales că nu te puteau deranja, cu rânjetul lor fix și lipsiți, cum erau, de personalitate.

O altă categorie erau „costumații“, cei care purtau costum, cravată și cămașă albă, într-un cuvânt costum de mort, cum ziceam noi. Ei erau fie grohari, fie iftozi, nu conta, în orice caz reprezentau autoritățile: puteau fi ori securiști, ori activiști de partid, ori directori, ori simpli șefi, ori aspiranți la funcțiile de dinainte. Costumații cu funcții înalte, de la director în sus, își puneau părul pe bigudiuri, cred, sau și-l făceau cu fierul la frizer, pentru că, așa cum a observat Silviu Purcărete la un moment dat, frezele lor se terminau cu niște bucle deasupra frunții. Numărul de bucle varia în funcție de rang:

Nicolae Ceaușescu avea vreo cinci bucle, cei din Comitetul Central vreo trei sau patru, secretarii de județ cam două, directorii numai câte una. Cele mai multe bucle le avea, bineînțeles, prima doamnă a țării.

Ei, dacă apăreau tipi în costum de mort pe la Doimai sau Vama era nasol, ne feream de ei ca de dracu', pentru că cei mai mulți îi urau din toată inima pe tinerii ca noi. Din fericire, buclisiții ăștia nu apăreau decât rarism pe la Doimai sau în Vama; ajungeau numai până la Mangalia când Ceaușescu mergea la Ziua Marinei și se uita la niște marinari care, în cadrul solemnităților oficiale, săreau în cap în mare și făceau echilibristică pe parâme, sau cine știe ce alte demonstrații și giumbușlucuri. Noi, la Doimai, de Ziua Marinei o sărbătoream numai pe Marina Carafoli.

Marina Carafoli era arhitectă, era fiica marelui specialist în aeronautică Elie Carafoli și era o figură centrală în lumea mondenă bucureșteană și la Doimai. Deveniseră celebre petrecerile organizate la ea acasă, într-o casă superbă de pe Bulevardul Dacia, unde Marina făcea uneori baluri mascate, după tradiția studenților de la arhitectură, care dădeau în fiecare an un asemenea bal în cinstea studenților din anul întâi. De altfel, studenții de la arhitectură erau pe atunci cei mai avansați ca „nivel cultural“. Ei înființaseră, în 1969, *Club A*, în care aveau loc evenimente culturale de primă mână. Chiar și în clădirea Institutului de Arhitectură, într-o sală mare, fără scenă, se dădeau tot felul de spectacole de avangardă pentru vremea aceea. Acolo i-am văzut, de pildă, pe Miriam Răducanu și Gigi Căciuleanu într-un spectacol absolut revoluționar, ori montări ambientale de avangardă semnate de Griguță Popa, Teddy Sugar sau Andrei Belgrader (care a pus în scenă acolo un *Woyzeck* memorabil prin 1973, cred, examenul lui de licență).

Cuprins

Cuvânt înainte	7
Pe vremea aceea	II
<i>La Doimai</i>	23
Prima oară 25 Cum ne descurcam la Doimai 28 <i>Flexi-</i> <i>bility</i> 31 Antonio și viața sportivă 34 Distracție cu Chery 38 O noapte de pomină 42 Pescuitorul de midii 45 Guvernul de la Doimai 48 Monumente locale 50 Valeriu Moiescu, dom' profesor 53 Asasinii lui Dinu Kivu 54 Noapți pe plajă 59 Singur sau nu în cameră? 64 Pisoi lui Silviu Purcărete 67 Scene pe plajă 68 Ceaiuri dansante la Doimai 70 Întoarcere în timp – în Deltă 73 La cort cu Edmondo și cum am primit de pomană 79	
<i>La Mamaia-sat</i>	91
Canalul 93 Poveștile lui Deveselu 95 La pescuit 98 Cristitristi 100 Lache Hariton 103	
<i>La Vama Veche</i>	107
Cum era în anii '80 109 Dialoguri clujenești 114 François Pamfil și poveștile lui 118 Bârfe 121 Casa Am- basadorului 122 Un pic de istorie 130 Socializând cu	

autoritățile	134	Zorii inițiativei private	137	Un pic de	
artă	140	Arte plastice locale	143	Bogârdac și coșofene	145
Jeremy	147	Patriotism	148	Băutură naturală	149
Pescarii găgăuzi	150	Din nou istorioare zoologice	152	O poveste de-a lui François: Rândunica-de-mare	154
Boema bucureșteană și amintiri despre Eminescu	156	Artiști la Vama Veche, începând cu Gorduz	159	Broasca țestoasă	
Penelopa	162	Tamagochi	167	Pânza freatică	169
Tango	171	Chifteaua armenească și alte rețete minunate	172	<i>Levant Connection</i>	177